

ДОГОВІР
про надання послуг із забезпечення перетікань реактивної електричної енергії
№ _____ від «__» _____ 20__ року

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЧЕРНІГІВ ОБЛЕНЕРГО», що здійснює діяльність на підставі ліцензії на право провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії відповідно до Постанови НКРЕКП від 13.11.2018 № 1434 (далі - Оператор системи), в особі _____, який діє на підставі _____, та _____ (далі - Споживач), в особі _____, який діє на підставі _____ (далі - Сторони), уклали цей договір про надання послуг із забезпечення перетікань реактивної електричної енергії (далі – Договір) про таке.

1. Предмет Договору

1.1. Оператор системи надає послуги із забезпечення перетікань реактивної електричної енергії до електроустановок споживачів, що експлуатують електромагнітно незбалансовані установки з неефективним співвідношенням активної і реактивної потужності, а Споживач вживає вичерпних технологічних заходів щодо компенсації перетікань реактивної електричної енергії у своїх електричних мережах та/або здійснює оплату Оператору системи за перетікання реактивної електричної енергії згідно з умовами цього Договору та додатками до нього, що є його невід'ємними частинами.

2. Зобов'язання Сторін

2.1. Оператор системи зобов'язується:

- виконувати умови цього Договору;
- надавати на території здійснення ліцензованої діяльності послуги із забезпечення перетікань реактивної електричної енергії до електроустановок споживачів;
- забезпечувати безперешкодний доступ у робочий час представників Споживача до розрахункових вузлів обліку електричної енергії, що встановлені на об'єктах Оператора системи.

2.2. Споживач зобов'язується:

- виконувати умови цього Договору;
- здійснювати оплату за перетікання реактивної електричної енергії згідно з Порядком розрахунків за перетікання реактивної електричної енергії (додаток 1 до цього Договору);
- забезпечувати безперешкодний доступ у робочий час уповноважених представників Оператора системи до розрахункових вузлів обліку електричної енергії, що встановлені на об'єктах Споживача;
- у разі припинення споживання електричної енергії внаслідок звільнення Споживачем займаного об'єкта повідомляти про це Оператора системи за 20 календарних днів та здійснити повний розрахунок згідно з умовами цього Договору до дня звільнення об'єкта включно.

3. Права Сторін

3.1. Оператор системи має право:

- на отримання від Споживача плати за перетікання реактивної електричної енергії, визначеної відповідно до Методики обчислення плати за перетікання реактивної електроенергії, затвердженої центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі (далі - Методика обчислення плати);
- на доступ до розрахункових вузлів обліку електричної енергії, що встановлені на об'єктах Споживача, для зняття показів, замірів потужності в години максимуму навантаження енергосистеми та для виконання інших робіт відповідно до цього Договору.

3.2. Споживач має право:

- на отримання від Оператора системи інформації щодо порядку визначення плати за перетікання реактивної електричної енергії;
- на доступ до розрахункових вузлів обліку електричної енергії, що встановлені на об'єктах Оператора системи, для зняття показів, замірів потужності в години максимуму навантаження енергосистеми та для виконання інших робіт відповідно до цього Договору;
- на встановлення засобів вимірювальної техніки реактивної електричної енергії та впровадження технологічних заходів на вирішення питань з компенсації перетікань реактивної електричної енергії, спрямовані на забезпечення електромагнітної збалансованості електроустановок Споживача;
- на відшкодування згідно з чинним законодавством збитків, заподіяних унаслідок порушення його прав.

4. Вимірювання та облік електричної енергії та порядок розрахунків

4.1. Вимірювання та облік активної та реактивної електричної енергії у Споживача, струмоприймачі якого приєднані до електричних мереж Оператора системи, здійснюється згідно з вимогами Кодексу комерційного обліку електричної енергії, затвердженого постановою НКРЕКП від «14» березня 2018 року №311, та Правил роздрібного ринку електричної енергії, затверджених постановою НКРЕКП від «14» березня 2018 року №312 (далі - ПРРЕЕ).

4.2. На підставі показів засобів вимірювальної техніки електричної енергії у терміни (строки), передбачені Графіком зняття показів засобів вимірювальної техніки електричної енергії (додаток 2 до цього Договору), Споживачем та Оператором системи оформлюються такі документи:

- акт про обсяг переданої Споживачу електричної енергії;
- акт результатів замірів електричної потужності.

За наявності вводів на різних ступенях напруги та різних системах обліку значення показів надаються окремо за кожною точкою обліку.

4.3. Розрахунковим вважається період з ____ числа розрахункового місяця до такого ж числа наступного місяця.

4.4. Розрахунок плати за перетікання реактивної електричної енергії здійснюється відповідно до Методики обчислення плати та оформлюється згідно з Порядком розрахунків за перетікання реактивної електричної енергії.

4.5. У разі виникнення у Споживача заборгованості за цим Договором Сторони за взаємною згодою та у порядку, передбаченому чинним законодавством, укладають договір щодо реструктуризації заборгованості. При цьому оформлюється Графік погашення заборгованості, який є додатком 3 до цього Договору.

У разі відсутності графіка погашення заборгованості та при відсутності у платіжному документі у реквізиті призначення платежу посилань на період, за який здійснюється оплата або перевищення суми платежу, необхідної для цього періоду, ці кошти, перераховані Споживачем, Оператор системи має право зарахувати як погашення існуючої заборгованості цього Споживача з найдавнішим терміном (строком) її виникнення.

Укладення Сторонами та дотримання споживачем узгодженого графіка погашення заборгованості не звільняє Споживача від оплати поточних платежів.

5. Відповідальність Сторін

5.1. Оператор системи несе відповідальність за безперервну передачу електричної енергії Споживачу.

5.2. Оператор системи не несе матеріальної відповідальності перед Споживачем за обмеження (припинення) постачання електричної енергії, яке викликане:

- 1) некваліфікованими діями персоналу Споживача;
- 2) умовами обмеження або припинення постачання електричної енергії у випадках, передбачених ПРРЕЕ;
- 3) автоматичним відключенням лінії живлення внаслідок пошкодження устаткування або діями Споживача, які викликали спрацювання автоматики за умови справності системи автоматичного відключення.

5.3. У разі внесення платежів, передбачених пунктом 2.2 глави 2 цього Договору, з порушенням термінів (строків) Споживач сплачує Власнику мереж пеню в розмірі _____ % за кожний день прострочення платежу, враховуючи день фактичної оплати. Сума пені зазначається в розрахунковому документі окремим рядком.

6. Обставини непереборної сили

6.1. Сторони не несуть відповідальності за повне або часткове невиконання своїх зобов'язань за цим Договором, якщо воно є результатом дії обставин непереборної сили. До обставин непереборної сили належать:

- виняткові погодні умови і стихійні лиха (ураган, буря, повінь, нагромадження снігу, ожеледь, землетрус, пожежа, просідання і зсув ґрунту);
- непередбачені ситуації, викликаними діями сторони, що не є стороною цього Договору (страйк, локаут, дія суспільного ворога, оголошена та неоголошена війна, загроза війни, терористичний акт, блокада, революція, заколот, повстання, масові заворушення, громадська демонстрація, протиправні дії третіх осіб, пожежа, вибух);
- нормативні акти вищих органів влади, а також умови пов'язані з ліквідацією наслідків, викликаних винятковими погодними умовами і непередбаченими ситуаціями,

що перешкоджають виконанню договірних зобов'язань у цілому або частково. Термін (строк) виконання зобов'язань за цим Договором у такому разі відкладається на період дії обставин непереборної сили.

6.2. Сторона, для якої виконання зобов'язань стало неможливим внаслідок дії обставин непереборної сили, має письмово повідомити іншу Сторону про початок, тривалість та ймовірну дату припинення дії обставин непереборної сили.

6.3. Наявність обставин непереборної сили підтверджується відповідною довідкою, виданою Торгово-промисловою палатою України.

7. Строк договору

7.1. Цей Договір укладається строком на один рік, набирає чинності з дня його підписання та вважається продовженим на наступний календарний рік, якщо за місяць до закінчення строку одна із Сторін не повідомить іншу про відмову від цього Договору або його перегляд. Договір може бути розірвано і в інший термін (строк) за ініціативою будь-якої із Сторін у порядку, встановленому чинним законодавством.

8. Інші умови

8.1. У разі розташування розрахункових засобів вимірювальної техніки електричної енергії, які перебувають на балансі однієї із Сторін, на території іншої Сторони, Сторони зобов'язуються допускати представників іншої Сторони на свою територію кожного разу у випадку настання потреби у доступі до засобів вимірювальної техніки.

8.2. Межа відповідальності за стан та обслуговування електроустановок визначається Актом розмежування балансової належності електромереж та експлуатаційної відповідальності Сторін (додаток 4 до цього Договору) та позначається на Однолінійній схемі (додаток 5 до цього Договору).

8.3. Додатки до цього Договору є його невід'ємними частинами.

8.4. Усі зміни та доповнення до цього Договору оформлюються письмово та підписуються уповноваженими особами.

8.5. Сторони зобов'язуються письмово повідомляти про зміну реквізитів (місцезнаходження, найменування, організаційно-правової форми, банківських реквізитів тощо) не пізніше ніж через 10 днів після настання таких змін.

8.6. Суперечки щодо технічних питань розв'язуються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, згідно з чинним законодавством. Усі інші суперечки, що впливають з цього Договору, вирішуються шляхом переговорів між Сторонами. У випадку, якщо їх неможливо вирішити шляхом переговорів між Сторонами, вони вирішуються в судовому порядку відповідно до чинного законодавства.

8.7. Цей Договір укладено у двох примірниках, які мають однакову юридичну силу, один з них зберігається у Оператора системи, другий - у Споживача.

9. Місцезнаходження та банківські реквізити Сторін

Оператор системи	Споживач
<p data-bbox="284 1218 699 1249">АТ «ЧЕРНІГІВ ОБЛЕНЕРГО»</p> <p data-bbox="164 1252 695 1283">Адреса: 14000, м. Чернігів, вул. Гонча, 40</p> <p data-bbox="164 1285 544 1317">Телефон/факс: (0462) 654-723</p> <p data-bbox="164 1319 679 1350">Електронна адреса: dogvid@energy.cn.ua</p> <p data-bbox="164 1352 424 1384">Офіційний веб-сайт:</p> <p data-bbox="164 1386 560 1417">www.chernihivoblenergo.com.ua</p> <p data-bbox="164 1420 504 1451">Номер поточного рахунка:</p> <p data-bbox="164 1453 606 1485">UA573535530000026009301102791</p> <p data-bbox="164 1487 555 1518">в Філії – ЧОУ АТ «Ощадбанк»</p> <p data-bbox="164 1520 475 1552">Код ЄДРПОУ: 22815333</p> <p data-bbox="164 1554 408 1585">ПІН: 228153325261</p> <p data-bbox="164 1715 228 1747">М.П.</p>	<p data-bbox="847 1252 1410 1283">Адреса: _____</p> <p data-bbox="847 1285 1410 1317">Телефон/факс: _____</p> <p data-bbox="847 1319 1410 1350">Номер поточного рахунка: _____</p> <p data-bbox="847 1352 1230 1384">Код ЄДРПОУ: _____</p> <p data-bbox="847 1386 1342 1417">ПІН: _____</p> <p data-bbox="847 1520 911 1552">М.П.</p>

Порядок розрахунків за перетікання реактивної електричної енергії

Цей порядок складено відповідно до Методики обчислення плати за перетікання реактивної електроенергії між електропередавальною організацією та її споживачами, затвердженої наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України № 87 від 06.02.2018 (далі - Методика).

1. Характеристики компенсувальних установок (КУ) Споживача:

№ п/п	Тип КУ	Номинальна напруга		Всього
		до 1000В	вище 1000В	
1	Конденсаторні установки, кВАр в тому числі:			
1.1	з автоматичним регулюванням, кВАр			
1.2	з ручним регулюванням, кВАр			
2.	Синхронні двигуни (СД), кВт			
3.	Пристрої КРП, зблоковані з технологічним обладнанням, кВАр			

2. Плата за споживання та генерацію реактивної електроенергії нараховується за трьома складовими величинами:

$$P = P1 + P2 - P3 \quad (\text{грн.})$$

де P1 - основна плата за перетікання реактивної електроенергії, грн;

P2 - надбавка за недостатнє оснащення електричної мережі Споживача засобами компенсації реактивної потужності (КРП), грн;

P3 - знижка плати за споживання і генерацію реактивної електроенергії у разі участі Споживача в добовому регулюванні режимів мережі Оператора системи в розрахунковий період, грн.

Основна плата за спожиту і генеровану реактивну електроенергію визначається за формулою:

$$P1 = Pс + Pг \quad (\text{грн.})$$

де Pс - плата за споживання реактивної електроенергії, грн;

Pг - плата за генерацію реактивної електроенергії, грн;

Плата за споживання реактивної електроенергії розраховується за формулою:

$$Pс = \left(\sum_{i=1}^{Kv} WQ_{C(+i)} \cdot D_i - \sum_{j=1}^{Kt} WQ_{C(-j)} \times D_j \right) \cdot Ц, \quad (\text{грн.})$$

де D_i, D_j - ЕЕРП у вхідних і транзитних точках вимірювання, кВт/кВАр;

i, j - відповідно індекси вхідних і транзитних точок вимірювання;

K_v, K_t - відповідно кількість вхідних і транзитних точок вимірювання;

WQ_{C(+i)} - обсяг споживання реактивної електроенергії i-ї вхідної точки вимірювання за розрахунковий період, кВАр·год;

WQ_{C(-j)} - обсяг споживання реактивної електроенергії j-ї транзитної точки вимірювання за розрахунковий період, кВАр·год;

Ц - середньозважена фактична ціна електричної енергії на ринку «на добу наперед» за перші 20 днів попереднього розрахункового періоду, що визначається та оприлюднюється оператором ринку на його офіційному веб-сайті в мережі Інтернет не пізніше 25 числа попереднього розрахункового періоду, грн/кВт·год;

Плата за генерацію реактивної електроенергії розраховується за формулою:

$$Pг = \left(\sum_{i=1}^{Kv} WQ_{Г(+i)} \cdot D_i - \sum_{j=1}^{Kt} WQ_{Г(-j)} \times D_j \right) \cdot Ц, \quad (\text{грн.})$$

де D_i, D_j - ЕЕРП у вхідних і транзитних точках вимірювання, кВт/кВАр;

WQ_{C(+i)} - обсяг генерації реактивної електроенергії i-ї вхідної точки вимірювання за розрахунковий період, кВАр·год;

WQ_{C(-j)} - обсяг генерації реактивної електроенергії j-ї транзитної точки вимірювання за розрахунковий період, кВАр·год;

Транзитні обсяги генерації реактивної електроенергії WQ_{Г(-)} враховуються тільки в точках вимірювання, де наявні засоби обліку генерації реактивної електроенергії.

Для розрахунку використовуються обсяги генерації реактивної електроенергії в зоні нічного провалу добового графіка за умови наявності такого обліку в усіх точках вимірювання.

У разі отримання від'ємного результату, значення Pг приймається рівним нулю.

Надбавка за недостатнє оснащення електричної мережі споживача засобами КРП обчислюється за формулою:

$$П2 = Пс \cdot (\text{tg}\varphi - 0,25)^2, \quad (\text{грн.})$$

де Пс - плата за споживання реактивної електроенергії, грн;
 $\text{tg}\varphi$ – фактичний тангенс навантаження об'єкта споживача.

Фактичне значення $\text{tg}\varphi$ визначається за формулою:

$$\text{tg}\varphi = WQ_{C(0)} / WPC_{(0)}$$

де $WQ_{C(0)}$ – розрахункове значення споживання реактивної електроенергії об'єкта споживача за розрахунковий період, кВАр·год;

$WPC_{(0)}$ – розрахункове значення споживання активної електроенергії об'єкта споживача за розрахунковий період, кВАр·год.

При відсутності лічильника реактивної електроенергії значення $\text{tg}\varphi$ приймається рівним $\text{tg}\varphi_n$, який згідно п.3 Методики рівний 0,8

Якщо значення $\text{tg}\varphi > 2$, то згідно п.16 Методики значення $\text{tg}\varphi$ повинно бути рівним 2.

Умови розрахунку знижки плати П3 узгоджуються зі споживачем і відображаються у відповідному додатку до ДНПЗПРЕ щодо розрахунків за реактивну електроенергію. Рішення про доцільність залучення споживача до регулювання електричних режимів перетікань реактивної потужності засобами його КРП або генераторних установок приймає Оператор системи.

3. Характеристики точок обліку реактивної електроенергії вказані в додатку № 3 «Відомості про розрахункові засоби обліку активної та реактивної електричної енергії Споживача» Договору.

Результати розрахунків:

№ п/п	Точка обліку (п/ст. ТП, РП, напруга)	Тип точки обліку (вхідна+, транзитна -)	Вид обліку (споживання, генерація)	№ електрولیчильника	ЕЕРП (D) кВт/кВАр

D_{ср} = _____

Економічний еквівалент реактивної потужності характеризує частку впливу реактивного перетікання через межу розділу мереж Оператора системи та Споживача в розрахунковому режимі на сумарні техніко-економічні показники в магістральній та розподільчій мережі.

Значення **D** та **D_{ср}** обчислюється Оператором системи за допомогою комп'ютерного «Комплексу відлікового аналізу реактивів електричних мереж» (Сертифікат відповідності) програмного засобу виданий 13.12.1999) один раз на два роки і доводяться Споживачу письмовим повідомленням, що є невід'ємною частиною цього Договору.

Оператор системи зобов'язаний за запитом споживача надати йому можливість ознайомитись з розрахунками ЕЕРП.

4. Контроль споживання та генерації реактивної електроенергії здійснюється приладами обліку, вказаними в таблиці п.3, з врахуванням поточних замін засобів обліку.

5. Організація щодобового контролю перетікання реактивної електроенергії узгоджується між Оператором системи та Споживачем в залежності від технічного оснащення системами обліку, наявності чергового персоналу (контроль може забезпечуватись записами в журналі показів приладів обліку, використанням інформаційних систем та ін.).

6. Передача показів розрахункових приладів обліку реактивної електроенергії за розрахунковий місяць здійснюється згідно умов Договору.

В неробочий час компенсувальні установки Споживача повинні бути відключені.

7. При відсутності приладів обліку та у випадках неподання даних про споживання або генерацію реактивної електроенергії в визначені терміни Оператор системи визначає споживання або генерацію реактивної електроенергії розрахунковим шляхом.

7.1. Розрахункові значення споживання реактивної електроенергії у точках обліку визначається згідно з п.3 для вхідної точки вимірювання та п.6 для транзитної точки вимірювання Методики за співвідношенням:

$$WQ_{C(+)} = WPC_{(+)} \cdot \text{tg}\varphi_n, \quad (\text{кВАр*год}),$$

$$WQ_{C(-)} = WPC_{(-)} \cdot \text{tg}\varphi, \quad (\text{кВАр*год}),$$

де $\text{tg}\varphi_n$ - нормативний тангенс навантаження прийнятий згідно п.3 Методики;

$\text{tg}\varphi$ – фактичний тангенс навантаження прийнятий згідно п.5 Методики.

7.2. Сумарні розрахункові значення генерації реактивної електроенергії ($WQ_{Г(0)}$), визначаються згідно з п.10 Методики за формулою:

$$WQ_{Г(0)} = (Q_{ку} + 0,3 \cdot P_{сд}) \cdot t_{п}, \quad (\text{кВАр} \cdot \text{год}),$$

де $Q_{ку}$ – сумарна встановлена потужність КУ (рядок 1 таблиці п.1 цього додатку) незалежно від режиму їх роботи;

0,3 – рекомендований режим роботи високовольтних синхронних двигунів у режимі перекомпенсації з метою компенсації власної реактивної потужності;

$P_{сд}$ - сумарна встановлена потужність високовольтних (6, 10 кВ) синхронних двигунів на об'єкті споживача, кВт;

$t_{п}$ - кількість годин у розрахунковому періоді, год.

7.3. За відсутності хоча б в одній точці вимірювання засобу обліку генерації реактивної електроенергії, плата за генерацію реактивної електроенергії визначається розрахунковим шляхом за формулою:

$$P_{г} = WQ_{Г(0)} \cdot D_{ср} \cdot Ц, \quad (\text{грн.}),$$

де $D_{ср} = \frac{1}{K_v} \sum_{i=1}^{K_v} D_i$ – середнє значення ЕЕРП за вхідними точками вимірювання об'єкта, кВт/кВАр.

8. При пошкодженні розрахункових приладів обліку реактивної електроенергії, спричиненому умисними діями Споживача, зміні схеми підключення приладів обліку або крадіжці електроенергії, споживання реактивної електроенергії приймається рівним активному, визначеному за розрахунковий період, а значення генерації реактивної електроенергії приймається згідно з п.7.2 цього Додатку.

9. У випадку тимчасового порушення обліку, яке не спричинене умисними діями споживача розрахунок за перетікання реактивної електроенергії здійснюється за середньодобовими показниками за попередній розрахунковий період.

Інтервал розрахунку за середньодобовими показниками не повинен перевищувати одного місяця. У випадку, коли з об'єктивних причин розрахунковий облік неможливо відновити в означений термін, порядок подальших розрахунків визначається двосторонньою угодою Споживача і Оператора системи.

10. Установка КУ здійснюється Споживачем з обов'язковим повідомленням Оператора системи при умові наявності обліку генерації реактивної електроенергії на межі розділу електромереж Споживача і Оператора системи з відповідним внесенням змін у цей Додаток до Договору.

11. У випадку, якщо на підприємстві, де відсутній облік генерації реактивної електроенергії, виявлені КУ, підключені без повідомлення Оператора системи, не зафіксовані в договорі – сумарна розрахункова генерація реактивної електроенергії визначається з урахуванням додатково встановленої потужності КУ за період з дати останнього обстеження підприємства. Нарахування проводиться на підставі акту представника Оператора системи, що зафіксував додатково встановлену потужність КУ.

12. Розрахункові втрати реактивної електроенергії в обладнанні технологічних мереж споживача (трансформатори, лінії, реактори, тощо) в розрахунках за перетікання реактивної електроенергії не враховуються.

13. Умови добового регулювання режиму реактивних перетікань між електромережами Оператора системи та Споживача (графік, система контролю, оплата ПЗ та ін.):

---

14. Якщо згідно Методики виникли підстави для нарахування плати за перетікання реактивної електроенергії на площадці Споживача, що не визначена цим Додатком, Оператор системи доводить Споживачу письмовим повідомленням нові (перераховані) значення ЕЕРП.

Оператор системи
АТ «ЧЕРНІГІВ ОБЛЕНЕРГО»

Споживач

_____
М.П.

_____
М.П.